

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobkyně: **EMFI Group s.r.o.**, IČO: 28650123
sídlem Polanecká 803/72, 721 00 Ostrava
zastoupená advokátem Mgr. Janem Plintou
FMP advokátní kancelář, v. o. s., IČO: 26785331
sídlem Místecká 329/258, 720 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. MZP/2020/580/606, sp. zn. ZN/MZP/2020/580/97,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 18. 8. 2020 u Městského soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. MZP/2020/580/606, sp. zn. ZN/MZP/2020/580/97 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo částečně změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Ostrava, oddělení odpadového hospodářství (dále jen „ČIŽP“) ze dne 12. 3. 2020, č. j. ČIŽP/49/2020/2274 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně shledána vinnou *„tím, že jako poslední prodejce prodávající prostřednictvím internetové obchodu www.KupToTu.cz elektrozařízení v době od 3. 1. 2019 do 12. 6. 2019 v případě uskutečněných 95 prodejů nového elektrozařízení nezajistil konečnému uživateli bezplatný odběr použitého elektrozařízení v místě dodávky nového elektrozařízení, tj. „kus za kus“, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 37k odst. 4 písm. a) zákona o odpadech stanovící, že poslední prodejce elektrozařízení určených k použití v domácnostech zajistí, aby konečný uživatel měl možnost při nákupu elektrozařízení bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použité elektrozařízení v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení, a to ve stejném počtu kusů prodáváného elektrozařízení podobného typu a použití“* a spáchala tak přestupek podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“), tím, že *„nezajistila zpětný odběr použitých výrobků určených ke zpětnému odběru nebo nesplnila jinou povinnost související se zpětným odběrem“*, za který jí byla uložena podle § 66 odst. 8 písm. d) zákona o odpadech pokuta ve výši 50 000 Kč (výrok I.) a dále jí byla uložena povinnost podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II.).
2. Napadeným rozhodnutím byla z výroku I. prvostupňového rozhodnutí vypuštěna část textu následující za popisem přestupku na straně 2 prvostupňového rozhodnutí ve znění *„nezajistí zpětný odběr použitých výrobků určených ke zpětnému odběru nebo“*; ve zbývající části bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

II. Napadené rozhodnutí

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání, kterým jej napadla v celém rozsahu, neboť měla za to, že je v rozporu s právními předpisy, a navrhla, aby jej žalovaný zrušil a řízení zastavil.
4. Žalobkyně v odvolání uvedla dvě námitky. První z nich namítala nerozlišování ze strany ČIŽP mezi povinnostmi „zajistit zpětný odběr“ a mezi povinnostmi „zajistit, aby konečný uživatel měl možnost zpětného odběru“. Ve výroku prvostupňového rozhodnutí je žalobkyni dáno za vinu nesplnění povinnosti, která se ale vztahuje na výrobce, nikoliv na

poslední prodejce. Na poslední prodejce se dle žalobkyně vztahuje druhá část dotčeného ustanovení, a to „jiná povinnost související se zpětným odběrem“, a touto jinou povinností je právě zajištění možnosti zpětného odběru. Tuto možnost - výběrem jednoho ze třech způsobů dopravy - žalovaná zajistila. Argumentace ČIŽP metodou teleologického výkladu je dle žalobkyně nepřesvědčivá, neboť uvádí, že povinnost zpětného odběru vychází z principu individuální odpovědnosti výrobců motivovat konečné uživatele, aby se elektrozařízení nezbavovali v rámci směsného komunálního odpadu, ale prostřednictvím zpětného odběru, a tímto se tato zařízení co nejčastěji opětovně používala a recyklovala. Žalobkyně k tomuto zdůraznila, že není výrobcem, ale je v pozici posledního prodejce.

5. Žalovaný se s žalobkyní předestřeným výkladem pojmu „možnost“ neztotožnil a v napadeném rozhodnutí uvedl, že možnost zde znamená, že na konečném uživateli není posledním prodejcem vynutitelné, aby zpětného odběru využil (jestliže si např. staré elektrozařízení nadále ponechá nebo jím vůbec nedisponuje). Tato možnost je však vždy zásadně bezplatná, tzn., že nepřipadá v úvahu samostatné účtování zpětného odběru ani odvozu elektrospotřebiče.
6. Druhá odvolací námitka se vztahovala k pojmu „odběr“, kdy nelze dle žalobkyně po posledním prodejci požadovat, aby vedle bezplatného odběru ze svých prostředků dotoval i odvoz starého elektrospotřebiče. Tímto se ČIŽP dopustila nepřípustného extenzivního výkladu veřejnoprávního předpisu a analogie v neprospěch žalobkyně.
7. Podle názoru žalovaného ČIŽP posoudila rozhodnou právní otázku správně, když dovodila, že požadavek bezplatnosti zpětného odběru elektrozařízení se vztahuje i na odvoz použitého elektrozařízení převzatého ke zpětnému odběru z místa dodávky nového zařízení. Jestliže by tomu tak nebylo, byl by dle žalovaného zcela popřen smysl bezplatnosti zpětného odběru elektrozařízení pro konečné uživatele (spotřebitele). Uvedená bezplatnost je totiž pojmovým znakem celého systému zpětného odběru, neboť právě ta motivuje konečného spotřebitele, aby elektrozařízení, která často obsahují látky škodící životnímu prostředí a lidskému zdraví (ale při správném nakládání se dají opětovně využít) předával do kompetentních rukou.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dále uvedl, že *„v případě internetových prodejů lze již v ceně nových elektrozařízení zakomponovat průměrné interní náklady spojené se zpětným odběrem, zahrnujícím též dopravu (odvoz) vyřazovaného použitého elektrozařízení, aby tak nebyl zákazníkům samostatně vykazován a účtován.“*
9. Závěrem napadeného rozhodnutí se žalovaný vypořádal s námitkou žalobkyně, vztahující se k uvedení nesprávné části ustanovení vymezujícího jí porušenou povinnost. Formulační námitku k tomu odpovídající části výroku prvostupňového rozhodnutí uplatněnou v odvolání vyhodnotil jako oprávněnou, jelikož je zřejmé, že žalobkyně neodmítala odběr použitých elektrozařízení pocházejících z domácností svých zákazníků. Žalovaný proto v tomto rozsahu prvostupňové rozhodnutí změnil, neboť relevantní je pouze „nesplnění jiné povinnosti související se zpětným odběrem – jeho bezplatnost“ ve smyslu § 66 odst. 3 písm. g) zákona o odpadech.

III. Žaloba

10. Žalobkyně v žalobě nejprve stručně shrnula předcházející správní řízení.
11. Následně *první žalobní námitkou* vytýkala, že aplikace právních norem týkajících se povinnosti zpětného odběru provedená ze strany ČIŽP a žalovaného vede k faktickému závěru o tom, že žalobkyně je nucena poskytovat svým zákazníkům služby ne jenom zadarmo, nýbrž je dokonce nucena tyto služby dotovat ze svých vlastních prostředků. Je totiž nucena zaplatit částky vyúčtované přepravními společnostmi za to, že odvezou z místa dodání předmětné výrobky, ačkoliv tento reálný náklad nemůže po žádné osobě požadovat. Žalobkyně takovýto výklad právních norem odmítá, neboť je v rozporu s jejím ústavně garantovaným právem na vlastnictví zakotveném v čl. 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Ani ČIŽP ani žalovaný se touto námitkou dle názoru žalobkyně nikterak nezabýval.
12. Ve *druhé žalobní námitce* žalobkyně uvedla, že v daném případě bylo slovo „možnost“ vykládáno, zcela proti jeho logickému významu, jako „jediná možná varianta vylučující jakékoliv jiné alternativy“. Pokud by zákonodárce měl skutečně na mysli takový následek, jistě by předmětné ustanovení doplnil např. o slova „vždy bezplatně“ popř. „pouze bezplatně“ apod. Žalobkyně uzavřela, že pokud jedna z variant přepravy, kterou nabízela svým zákazníkům, představovala bezplatný zpětný odběr elektrozařízení, umožnila svým zákazníkům, aby se u ní svého starého elektrozařízení bezplatně zbavili. Právní povinnost kladená na posledního prodejce zákonem o odpadech tak byla dle jejího názoru naplněna.
13. Prostřednictvím *třetí žalobní námitky* se žalobkyně vymezila proti vypořádání se s teleologickým výkladem, kdy žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že náklady na zpětný odběr má žalobkyně promítnout již do ceny zboží. Jinými slovy, žalovaný podle žalobkyně sám potvrzuje, že ví, že bezplatný zpětný odběr není ve skutečnosti v žádném případě tak bezplatný pro zákazníky, jak je uvedeno v zákoně a jak se snaží žalovaný tvrdit, když hovoří o smyslu a účelu právní úpravy. Žalovaný registruje (a dokonce toto nijak nezpochybňuje) obchodní činnost provozovatelů elektronických obchodů v tom, že sice za bezplatný zpětný odběr neúčtují nic, ale tento „náklad“ schovávají do jiných položek (např. výnos do patra, zapojení, zprovoznění nového spotřebiče). Zákazník ničeho neušetří, poslední prodejce si všechno vyúčtuje, ovšem porušení zákona v tomto případě nehrozí. Žalobkyně v tomto nevidí rozdíl od nyní posuzovaného případu a tvrdí, že ani při výkladu, který zastává žalovaný, není jím tvrzený účel (zákazník neplatí nic za odvoz svého starého spotřebiče) dosažen. Navíc žalobkyně konstatovala, že v jí zvoleném postupu alespoň zákazníci přesně věděli, kolik stál zpětný odvoz, neboť žalobkyně přeúčtovala pouze to, kolik si naučtovali přepravci, což se nedá říct o schématu preferovaném žalovaným, když tento motivuje prodejce, aby reálný náklad na zpětný odběr „schovali“ do jiných nákladů.
14. Ve *čtvrté žalobní námitce* žalobkyně upozornila, že odborná literatura, kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí a o kterou opírá svoji argumentaci, neexistuje, neboť na straně uvedené žalovaným v citaci se nachází pojednání o ochraně přírody a krajiny v kontextu jednotlivých právních režimů (Národní přírodní rezervace, Národní přírodní památka, Přírodní rezervace, Přírodní památka).

15. V poslední *páté žalobní námitce* žalobkyně zopakovala argumentaci již uvedenou v odvolání (bod 6. výše) vztahující se k nepřipustnému rozšiřujícímu výkladu pojmu „odběr“, kdy do něj žalovaný zahrnul i pojem „odvoz“.
16. Žalobkyně závěrem vyjádřila přesvědčení, že nabídla konečnému uživateli možnost zpětného odběru (včetně odvozu) zdarma a navrhla, aby soud kromě napadeného rozhodnutí zrušil i rozhodnutí prvostupňové, neboť ani to ve světle námitek žalobkyně neobstojí.

IV. Vyjádření žalovaného

17. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 16. 10. 2020 setrval na zákonnosti a věcné správnosti svého rozhodnutí i jemu předcházejícímu rozhodnutí ČIŽP.
18. K *první žalobní námitce* žalovaný uvedl, že zákon o odpadech se dotováním a prováděním služeb zdarma posledním prodejcem nezabývá ani nic takového nepředepisuje. V § 37g písm. g) zákona o odpadech vymezuje bezplatnost zpětného odběru použitého elektrozařízení pocházejícího z domácnosti pro konečného uživatele. Tento bezplatný zpětný odběr v sobě logicky zahrnuje též dopravu – jinak zpětný odběr elektrozařízení de facto nelze uskutečnit a použité elektrozařízení by zůstalo na adrese konečného uživatele „před dveřmi“. Náklady spojené s dopravou nového elektrozařízení konečnému uživateli jsou zpravidla podle vzdálenosti místa bydliště konečného uživatele od místa prodejny (u internetových prodejen jsou to obvykle sklady) účtovány konečnému uživateli (spotřebiteli); do určité vzdálenosti bývá rozvoz (standardně u kamenných prodejen) bezplatný.
19. Ve vztahu k *druhé žalobní námitce* žalovaný uvedl, že výrobci obvykle své povinnosti přenášejí na tzv. kolektivní systémy, zajišťující společné povinnosti výrobců. Je tedy věcí žalobkyně, coby posledního prodejce, aby vůči příslušnému výrobcí, jehož výrobky uvádí na trh prodejem konečnému uživateli, uplatnila požadavek na finanční kompenzaci nákladů spojených se zpětným odběrem použitého elektrozařízení pocházejícího z domácností.
20. Ke *třetí žalobní námitce* žalovaný konstatoval, že ministerstvo nikdy netvrdilo, že je zpětný odběr bez jakýchkoliv nákladů. Pouze uvedlo možný příklad započtení průměrných nákladů logistiky (str. 6 odst. 5 napadeného rozhodnutí) již do cen nových elektrozařízení.
21. Ke *čtvrté žalobní námitce* žalovaný připustil, že se dopustil pochybení při odkazu na publikaci „Damohorský M., a kolektiv: Právo životního prostředí“, 3. vydání, 2010 (str. 6. odst. 4 napadeného rozhodnutí). V napadeném rozhodnutí uvedený odkaz na str. 378 citované publikace je chybný - správně měl žalovaný odkázat na str. 436 – 437 (kapitola G. Zpětný odběr některých výrobků) téže publikace.
22. K *páté žalobní námitce* žalovaný konstatoval, že nesdílí názor žalobkyně, že by údajná nedostatečnost právní úpravy zpětného odběru elektrozařízení pocházejících z domácností měla za následek uplatnění extenzivního výkladu „bezplatnosti zpětného odběru“ a návazně údajný rozpor s judikaturou Nejvyššího správního soudu. K opakovaným interpretacím žaloby na toto téma se žalovaný dále nevyjádřil.

23. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Další podání účastníků

24. V podání ze dne 3. 11. 2020 žalobkyně uvedla, že z vyjádření žalovaného k žalobě je evidentní, že tento nezná faktickou stránku věci, neboť se nevyjadřoval k podstatě věci (náklady za zpětný odběr starého elektrozařízení), nýbrž hodnotil způsoby dopravy nového elektrozařízení k zákazníkovi. K tvrzení žalovaného, že pro účely úhrady nákladů za zpětný odběr byl zákonem zaveden tzv. recyklační poplatek, pomocí kterého má být financován kolektivní systém, ze kterého má být financován zpětný odběr, žalobkyně podotkla, že se jedná o dvě odlišné věci, a to ekologickou likvidaci starého elektrozařízení (financovanou mj. pomocí recyklačního poplatku) a odvoz starého elektrozařízení (který není financován pomocí žádného kolektivního systému). Není-li tedy odvoz starého elektrozařízení financován, nelze nutit posledního prodejce, aby tyto náklady dotoval a nesl ze svého.
25. Dále žalobkyně zopakovala, že když žalovaný nabízel příklad započtení průměrných nákladů logistiky do ceny nového zboží, tak potvrdil, že si je vědom toho, že žalobkyni musí náklady za zpětný odvoz starého elektrozařízení vznikat. To, že zajištění bezplatného odvozu je pro koncového zákazníka pohodlnější, nemůže odnášet žalobkyně. Konečný zákazník má „možnost“ odevzdat staré elektrozařízení do sběrného dvora bezplatně (a prokazatelně mu také vznikají náklady jak z hlediska času, práce, tak další náklady na pohonné hmoty apod.), případně do sídla žalobkyně.
26. Podáním ze dne 2. 12. 2020 se žalovaný vyjádřil k replice žalobkyně tak, že i při variantě odevzdání použitého elektrozařízení spotřebitelem/konečným uživatelem v místě zpětného odběru (typicky např. prodejna nebo sběrný dvůr) nelze po spotřebiteli požadovat platbu za odvoz (logistiku) z míst zpětného odběru těchto použitých elektrozařízení, neboť je nedílnou součástí zpětného odběru a ten musí být proveden pro spotřebitele bezplatně.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

27. Žaloba byla podána včas ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a to v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
28. Městský soud o věci rozhodl bez jednání, když žalobkyně s takovým postupem vyslovila souhlas a souhlas žalovaného soud ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. presumoval. Soud neshledal potřebu provádět dokazování – ve věci bylo možné vyjít z podkladů obsažených ve správním spise, jímž se dle ustálené praxe správních soudů dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

29. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující pro rozhodnutí relevantní skutečnosti:
30. Dne 14. 6. 2019 provedla ČIŽP kontrolu v sídle žalobkyně. Předmětem kontroly bylo plnění povinností uvedených v díle 8 zákona o odpadech a dále stanovených vyhláškou č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi, v platném znění (dále také „vyhláška“) a plnění povinnosti zpětného odběru výrobků podle § 38 zákona o odpadech při podnikatelské činnosti žalobkyně, kterou je prodej elektrozařízení určených k použití v domácnostech.
31. Na základě všech zjištěných a rozhodných skutečností vyhotovila ČIŽP dne 15. 11. 2019 Protokol o kontrole č. j. ČIŽP/49/2019/11209 (dále jen „protokol o kontrole“), v němž konstatovala, že učiněné zjištění považuje za porušení zákona o odpadech. Z učiněného zjištění podle ČIŽP vyplývá, že žalobkyně jakožto poslední prodejce elektrozařízení v minimálně v 95 případech nezajistila, aby konečný uživatel měl možnost při předání elektrozařízení bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použité elektrozařízení. Dále bylo v protokolu o kontrole poukázáno na nesoulad mezi Všeobecnými obchodními podmínkami, Obchodními podmínkami uvedenými v sekci Doprava platba v rámci ČR a samotným prodejem resp. nákupem elektrospotřebiče.
32. Při samotném nákupu měl konečný uživatel možnost vybrat si pouze mezi dvěma přepravci, a to společností PPL a společností TOPTRANS. Druhá uvedená společnost nabízela tři různé způsoby dodání, jak je uvedeno v tabulce níže. ČIŽP proto žalobkyni vytýkala, že pouze v jednom způsobu dopravy není k odvozu elektrospotřebiče určeného ke zpětnému odběru konečnému zákazníkovi fakturována žádná částka.

<i>dopravce, služba</i>	<i>cena zahrnuje navíc:</i>	<i>doručení nového:</i>	<i>odvoz starého:</i>
PPL	/	0	369 Kč
Toptrans Standart	/	499 Kč	0
Toptrans Comfort	výnos zásilky do patra	509 Kč	480 Kč
Toptrans Privat	doručení v 16,00 - 20,00 hodin	509 Kč	480 Kč

33. K protokolu o kontrole podala žalobkyně námitky vedené pod č. j. ČIŽP/49/2019/11552, a k nimž byl dán souhlas (č. j. ČIŽP/49/2020/458 ze dne 8. 1. 2020) a byly vyřízeny v rámci řízení o přestupku.
34. ČIŽP na základě zjištěných skutečností zahájila řízení o přestupku Oznámením o zahájení řízení č. j. ČIŽP/49/2020/492 ze dne 15. 1. 2020. Na toto oznámení reagovala žalobkyně vyjádřením, ve kterém uvedla, že trvá na ústním projednání věci. Dopisem č. j. ČIŽP/49/2020/1153 ze dne 4. 2. 2020 předvolala ČIŽP žalobkyni k ústnímu jednání v rámci vedeného přestupkového řízení.
35. S námitkami proti protokolu o kontrole, s námitkami uvedenými ve vyjádření k zahájení řízení o přestupku a s námitkami uvedenými v rámci ústního jednání se ČIŽP vypořádala v prvostupňovém rozhodnutí, proti kterému podala žalobkyně včasné odvolání, o němž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím.
36. Při posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy.
37. Dle § 37g písm. g) zákona o odpadech se zpětným odběrem elektrozařízení rozumí „odebírání použitých elektrozařízení pocházejících z domácností od konečných uživatelů bez

nároku na úplatu v místě zpětného odběru nebo v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení posledním prodejcem či v jeho bezprostřední blízkosti“.

38. Dle § 37k odst. 4 písm. a) zákona o odpadech „zajistí poslední prodejce elektrozařízení určených k použití v domácnostech, aby konečný uživatel měl možnost při nákupu elektrozařízení bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použité elektrozařízení v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení, a to ve stejném počtu kusů prodávaného elektrozařízení podobného typu a použití“.
39. Dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o odpadech „se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že nezajistí zpětný odběr použitých výrobků určených ke zpětnému odběru nebo nesplní jinou povinnost související se zpětným odběrem“.
40. Podle § 66 odst. 8 písm. d) zákona o odpadech za přestupek lze uložit pokutu do výše 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 3.
41. Pro pořádek soud k právě uvedené právní úpravě dodává, že zákon o odpadech ve znění rozhodném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, v němž jsou obsažena příslušná ustanovení o zpětném odběru, byl ke dni 31. 12. 2020 zrušen a s účinností od 1. 1. 2021 nahrazen zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů. Právní úprava zpětného odběru se nyní nachází v zákoně č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů, kdy dle § 18 odst. 1 citovaného zákona musí „zpětný odběr poslední prodejce vždy provádět bez nároku na úplatu od konečného uživatele.“ Tyto změny právní úpravy však nemají na posuzovanou věc vliv, neboť soud vychází dle § 75 odst. 1 s. ř. s. z právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, tedy k 22. 6. 2020.
42. Soud předně považuje za přínosné stručně shrnout základní principy, na nichž je relevantní právní úprava zbudována. Hlavním cílem zákona o odpadech je stanovení a dodržování pravidel pro nakládání s odpady. Legislativce proto vymezil rámec, v němž výrobci elektrozařízení, prodejci a fyzické a právnické osoby, na které výrobce přenesl povinnost stanovenou pro oddělený sběr, zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení a elektroodpadu, mají naplňovat účel zákona. Zakotvena je povinnost držitele elektrozařízení pocházejícího z domácností nebo elektroodpadu předat uvedené elektrozařízení/elektroodpad zpracovateli elektroodpadu nebo na místo zpětného odběru nebo odděleného sběru, případně poslednímu prodejci, jde-li o konečného uživatele elektrozařízení pocházejícího z domácností (§ 37k odst. 5 zákona o odpadech). Místem zpětného odběru elektrozařízení nebo odděleného sběru elektroodpadu je výhradně místo určené výrobcem, který povinnost zajistit zpětný odběr či oddělený sběr může přenést na jinou fyzickou či právnickou osobu (§ 37g písm. i) a j) a § 37h odst. 1 písm. c) zákona o odpadech]. Zpětně odebraná elektrozařízení či odděleně sebraný elektroodpad musí být předány pouze zpracovateli elektroodpadu (§ 37k odst. 5 zákona o odpadech).
43. K prvnímu žalobnímu bodu soud uvádí, že zpětný odběr výrobků vychází z principu individuální odpovědnosti výrobce zajistit nakládání s výrobky po ukončení jejich životnosti. Smyslem a cílem ustanovení § 37k odst. 4 písm. a) zákona o odpadech je motivovat konečné uživatele elektrozařízení určených k použití v domácnostech, aby se po ukončení životnosti těchto zařízení při nákupu nového elektrozařízení nezbavovali

použitých výrobků v rámci směsného komunálního odpadu, nýbrž bezplatně je odevzdali ke zpětnému odběru. Výrobci elektrozařízení jsou tímto současně vedeni k navrhování a produkci výrobků s co možná nejnižším obsahem nebezpečných látek, jejichž následné využití nebo odstranění po ukončení životnosti bude co nejlevnější a nejjednodušší. Povinnost zajistit bezplatný zpětný odběr použitých elektrozařízení pocházejících z domácností je zákonem stanovená povinnost. Správním soudům nepřísluší posuzovat účelnost a obsah právních předpisů, neboť *„státní moc v České republice je založena na určitém konkrétním modelu dělby moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy). Vzájemné vztahy mezi jednotlivými mocemi jsou Ústavou konstruovány tak, aby vytvářely komplexní systém pojištěk a vyvažování. Takový systém je v praxi realizován prostřednictvím různých způsobů legitimace státních orgánů, způsobů jejich kreování, rozsahu a obsahu pravomocí a kompetencí, jimiž jsou státní orgány nadány. Při posuzování rozsahu a obsahu pravomocí jednotlivých státních orgánů z ústavněprávních hledisek je proto třeba je vždy poměřovat právě systémem pojištěk a vyvažování, tedy v širší perspektivě principem dělby moci“* (Nález Pl. ÚS 52/03 ze dne 20. 10. 2004). Obsah právních předpisů je dán rozhodnutím zákonodárce. Povinností správního soudu je pouze přezkoumat, zda správní orgán rozhodoval a postupoval v souladu s právními předpisy.

44. Z citovaného ustanovení zákona o odpadech jednoznačně vyplývá, že poslední prodejce elektrozařízení je povinen zajistit bezplatný zpětný odběr použitého elektrozařízení, přičemž z ničeho nelze dovodit, že by se tato povinnost vztahovala pouze k některým nákupům těchto zařízení či pouze k některým způsobům dopravy, příp. k vybraným dopravcům. Soud má za to, že správní orgány podrobně uvedly, z jakých zjištění vycházely a proč dospěly k závěru o nesplnění požadavků stanovených v § 37k odst. 4 písm. a) zákona o odpadech. Došlo - li tedy k prodeji zboží přes e-shop žalobkyně a následná dodávka zboží konečnému uživateli byla provedena spediční firmou, nelze uvedené ustanovení vyložit jinak, než že je žalobkyně jako poslední prodejce povinna zajistit konečnému uživateli bezplatný zpětný odběr zahrnující odvoz použitého elektrozařízení. Snahou zákonodárce bylo totiž usnadnit a maximálně zpřístupnit konečnému spotřebiteli odevzdání elektroodpadu zákonem stanoveným způsobem a tím zajistit jeho zpětnou recyklaci.
45. Součástí prvního žalobního bodu je i tvrzená absence vypořádání obsahově totožné odvolací námitky žalovaným v napadeném rozhodnutí. Soud konstatuje, že ČIŽP se k této námitce vyjádřila již v prvostupňovém rozhodnutí, když žalobkyně tvrdí dotování povinností státu ze strany podnikatele bylo rovněž obsahem ústního jednání. ČIŽP v prvostupňovém rozhodnutí konstatovala, *„že vyjádření obviněného prokazuje vnímání obviněného k provádění a zajištění odběru zpětného odběru. Je nutné proto konstatovat, že obviněný jakožto poslední prodejce si dobrovolně volí způsob podnikání, tedy prodej elektrozařízení. Pokud dodává konečnému uživateli nové elektrozařízení na místo, které si konečný uživatel určí, pak musí počítat s tím, že jestliže o to konečný uživatel projeví zájem, je povinen na vlastní náklady použité elektrozařízení v místě dodávky bezplatně převzít a také zajistit jeho předání, tedy jej odveze, na místo zpětného odběru nebo zpracovateli. Skutečnost, že obviněný nabízí další způsoby provádění zpětného odběru elektrozařízení, je v řízení o projednávaném přestupku (kterého se obviněný již dopustil) irelevantní.“*
46. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu odvolací orgán dostojí své přezkumné povinnosti i tak, že pouze doplní odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Mezery v

odůvodnění rozhodnutí o odvolání jsou v takovém případě vyplněny odůvodněním prvostupňového rozhodnutí, které tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek s rozhodnutím o odvolání (rozsudek NSS čj. 6 As 161/2013-25). Přestože žalovaný s uvedenou odvolací námitkou v napadeném rozhodnutí již explicitně nevypořádal, mezera v odůvodnění napadeného rozhodnutí byla vyplněna odůvodněním rozhodnutí prvostupňového.

47. Podle obsahu správního spisu není pochyb o tom, že v případě 95 prodejů a dodání nového elektrozařízení do místa určeného konečným uživatelem došlo ze strany žalobkyně k provedení zpětného odběru vysloužilého elektrozařízení, který byl zpoplatněn v rozporu s § 37k odst. 4 písm. a) zákona o odpadech (byť si takovou variantu konečný uživatel z nabídky žalobkyně sám zvolil).
48. Žalobkyně ve druhé žalobní námitce, konstatovala, že použití výrazů „možnost zpětného odběru“ vyjadřuje možnost, kterou dá poslední prodejce konečnému uživateli. Dle stanoviska soudu v kontextu celého právního předpisu použití výrazu „*možnost při nákupu elektrozařízení bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru*“ nevyjadřuje možnost danou prodejcem, ale vyjadřuje možnost, kterou má konečný uživatel, tj. možnost bezplatně odevzdat vysloužilé elektrozařízení poslednímu prodejci v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení, nebo si jej ponechat nadále vedle elektrozařízení nového. Zákonem nastavená povinnost, z pohledu posledního prodejce, musí být splněna vždy bez nároku na finanční plnění, tedy bezplatně. Jde o možnost danou konečnému uživateli využít bezplatného zpětného odběru elektrospotřebiče, nikoliv o možnost danou poslednímu prodejci poskytnout tento zpětný odběr jako bezplatný.
49. Ve třetím bodě žaloby žalobkyně napadala argumentaci žalovaného smyslem a účelem právní úpravy zpětného odběru, když současně nabádal k zahrnutí předpokládaných nákladů na zpětný odběr (včetně odvozu) již do ceny nového elektrospotřebiče. K tomuto soud uvádí, že smyslem předmětného ustanovení zákona o odpadech a odpadového hospodářství obecně je šetrné ukládání a nakládání s odpady a jejich maximální znovuvyužitelnost. Pokud bude předpokládaný průměrný náklad na zpětný odběr elektrozařízení již zahrnut do kupní ceny (kterou si poslední prodejce určuje sám), neodradí to zpravidla konečného uživatele od samotné koupě elektrospotřebiče, maximálně od koupě od konkrétního posledního prodejce. Jak již bylo uvedeno výše, z relevantních ustanovení zákona o odpadech nelze dovodit, že by se povinnost zajistit bezplatný zpětný odběr použitého elektrozařízení vztahovala pouze k některým způsobům dopravy, příp. pouze k vybraným dopravcům.
50. Pokud jde o čtvrtým žalobním bodem namítanou nesprávnost odkazu na konkrétní stranu publikace „Damohorský M., a kolektiv: Právo životního prostředí“, 3. vydání, 2010, je z vyjádření žalovaného zřejmé, že tento se v napadeném rozhodnutí dopustil pochybení, když správně měl odkázat na strany 436 – 437 (kapitola G. Zpětný odběr některých výrobků) a nikoli na stranu 378 téže publikace. Soud si je vědom rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2007, č. j. 2 As 32/2007-51, podle jehož závěrů soud „*přezkoumává správní rozhodnutí tak jak bylo vydáno a na jeho vlastnosti nemůže mít žádný vliv jakékoli vyjádření žalovaného během řízení před soudem. Žalovaný svým vyjádřením nemůže toto rozhodnutí jakkoli opravovat či doplňovat a pokud by tak přesto učinil, nemůže krajský soud takové doplňky při přezkumu zohledňovat*“. V projednávané věci se však jedná o

opravu formálního nedostatku v odůvodnění napadeného rozhodnutí (písařské chyby), který nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

51. Ve vztahu k pátému žalobnímu bodu soud nemá pochybnosti ani o výkladu slova „odběr“, zahrnujícího rovněž i odvoz vysloužilého elektrozařízení. Jak je ostatně uvedeno i v oficiální publikaci odboru odpadů žalovaného ze dne 29. 10. 2014 - Stručný průvodce zákonem 184/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech: *„poslední prodejce je vždy povinen, a to i v případě prodeje elektrozařízení přes internet, odebrat již nepotřebné odpadní elektrozařízení od konečného uživatele (domácností) zcela zdarma (vč. odvozu starého elektrospotřebiče).“* Jak je uvedeno shora, smyslem právní úpravy zpětného odběru je motivovat běžného, koncového uživatele ke zbavování se elektroodpadu způsobem souladným s životním prostředím. Pokud by byl bezplatný pouze odběr a nikoliv též odvoz vysloužilého elektrozařízení, motivace konečných uživatelů, aby se po ukončení životnosti elektrozařízení určených k použití v domácnostech při nákupu nového elektrozařízení nezbavovali použitých výrobků v rámci směsného komunálního odpadu či jiným neekologickým způsobem, nýbrž je odevzdali ke zpětnému odběru, by významně poklesla.

VII. Závěr a náklady řízení

52. Jelikož soud nepřisvědčil žádnému z žalobních bodů, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
53. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalovaný, kterému však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. října 2022

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu